

Woordvoering BMM 20 mei 2026

4a. Jaarstukken PZH 2025, monitor leefomgeving, jaarstukken Prov. Fonds Nazorg
Gesloten Stortplaatsen ZH

De focus van deze commissie ligt met name op de ambitie 1: Samenwerken aan Zuid-Holland, de algemene middelen en organisatie en de paragrafen.

De CDA fractie is positief gestemd over de steeds hogere mate van samenwerking tussen onze provincie en de 50 gemeenten. Niet het primaire contact omdat de provincie nu eenmaal toezicht moet houden, maar contact om van elkaar te leren en gezamenlijk uitdagingen aan te gaan. Zo getuigt de Zuid-Holland Academie van een actieve provinciale houding. Goed om te lezen!

Ook de activiteiten die verricht worden buiten de provincie richten zich op samenwerken. Ook al brengt dat niet altijd direct zichtbaar resultaat: het is goed om in de interprovinciale en Europese contacten en netwerken te opereren. Zuid-Holland is te belangrijk om niet zichtbaar te zijn. Wat dat betreft kunnen we als leden van PS een voorbeeld nemen aan GS. Wij kunnen niet eens een aantal personen op de been krijgen voor het jaarlijkse bezoek aan de Europese week voor de regio's en steden in Brussel!

Over de loonkosten kunnen we constateren dat het realistisch begroten (bijstelling bij de najaarsnota) niet heeft opgeleverd wat we er van verwacht hadden. Want nu blijkt dat we bij de najaarsnota te veel hebben afgeraamd. Het is wel goed om te blijven zoeken naar methoden om de arbeidskosten goed te ramen en hier op te sturen.

Vz, we kijken al een tijdje uit naar de Beleidsmonitor. Goed dat deze er nu ligt: de structuur werkt en we hebben in de werkgroep kunnen meedenken over hoe het er uit moet komen te zien. Fijn. Maar we zijn er nog lang niet!

De CDA fractie is vooral benieuwd naar de maatschappelijke resultaten en effecten van ons handelen. In de jaarrekening en in de beleidsmonitor wordt veelal gerapporteerd over de prestaties, zoals het aantal bijeenkomsten of het percentage verzoeken. Maar het blijkt lastig een indicator te bedenken die de maatschappelijke effecten, het doelbereik, duiden.

We geven ruim 1,2 miljard euro uit, maar we weten feitelijk niet welk effect het heeft in de samenleving. Dat is toch gek?

Neem ambitie 1: geen van de indicatoren uit de beleidsmonitor zegt iets over hoe sterk de decentrale overheden zijn. Het gaat over het aantal bijeenkomsten van de ZH-Academie en over de waardering van de bijeenkomsten. Maar dat zegt niets over de decentrale overheden! Dergelijke voorbeelden gelden ook voor andere ambities.

Mijn vraag aan GS is dan ook: wat heeft GS nodig om de beleidsmonitor nu ook echt serieus te gaan vullen met indicatoren die de maatschappelijke effecten van het gevoerde beleid tonen? Is er bijvoorbeeld contact met andere provincies die een dergelijk instrument ontwikkeld hebben?

De geactualiseerde Monitor Leefomgeving geeft de trends in de leefomgeving van onze inwoners weer. Al lijken de verschuivingen in de monitor niet groot, het aantal indicatoren in het 'rood', wordt maar niet kleiner en de trend is lang niet altijd positief. En dat baart ons wel zorgen.

Met name de sprong van oranje naar rood bij Capaciteit elektriciteitsnetwerk ZH kan grote gevolgen hebben voor de woningbouw en economie. Helaas moeten we constateren dat we er als provincie niet altijd iets aan kunnen doen. Maar we kunnen wel de rode bal hijsen. Dat geldt ook voor het aantal verkeersdoden, de CO2 uitstoot, duurzame mobiliteit en levensverwachting in goed ervaren gezondheid. Zonder ingrijpen of stimulering wordt het niet beter! Bij het lezen vroeg ik me af: worden de monitoren wel gebruikt door GS om beleid te toetsen?

Het is mooi werken en leven in Zuid-Holland, maar de cijfers van de Monitor leefomgeving zeggen iets anders.